

Julnatten, Den heliga natten

Luk 2:1-20 *Gud verkar i det oväntade*

Jesus är den Messias som vi väntat på, men han är av en oväntad sort. Han dyker upp där vi minst anar det.

Lukas är här som Let's dance engelsmannen. Han lägger till ett djuptmen... Jesus är den väntade messias men...

1. v 1-4

Föddes i Davids stad Betlehem men drevs dit av en skatteskrivning

Från Betlehem skulle Messias enligt Mika 5:2 komma. Det var också här som David hade fötts. Skattskrivningen var ett tvångsverktyg från den Romerska ockupationsmakten som gick ut på att kontrollera och få in skatt. Den var en symbol på att landet helt var underordnat Rom, som ett romerskt krav på egendomsrätt till det heliga landet. Det var också vanligt att prokruratorerna berikade sig personligen på skatterna. Judeen hade vid denna tid ganska nyligen blivit en del av provinsen Syrien. Innan var det en av Herodes den stores söner som hade lett landet, vilket måste givigt i alla fall en liten känsla av självständighet. Men på grund av misskötsel så avsattes Herodes son och landet lydde nu under Syriens ståthållare och de småpotentater, prokruatorer, som ledde provinsens delar. Den mest kända av dessa är för oss kanske Pontius Pilatus. Skattskrivningen vred alltså om kniven i det judiska folkets hjärtan och ledde också till oroligheter och uppstartandet av militanta motståndsrörelser. Men den var också jobbig på ett personligare plan. För Josef och Maria var det inte bara att ta åsneexpressen från Nasaret till Bethlehem. De fick istället gå de 10-15 milen. Och den åsna som Maria ofta ses rida på i bilden och julspel finns det egentligen inga belägg för. Den unga och höggravida Maria kan faktiskt antas ha fått gå en stor del av resan. För Josef var det naturligtvis en tid av oro. Inte bara hade han ett ansvar att hjälpa sin fru utan detta var säkert ett inte helt välkommet avbrott från snickeriet. Ofrivillig ledighet är nog något som många egenföretagare än idag ryser inför.

Jesus uppfyller alltså den gamla testamentliga profetian men det verktyg som hjälper honom uppfylla det är ytterst världsligt och drivet av en allt annat än gudsfruktig ockupationsmakt. Vad kan vara vår tids skattskrivning? Vi upplever nog alla tillfällen i livet där något händer som vi mår dåligt av. Vi kanske blir av med jobbet, tvingas flytta eller bilen går sönder. Låt oss inte glömma att Gud även verkar i dessa tillfällen och att han, som skriften säger, kan göra det gott som var menat för ont. Inte så att han ligger bakom de tråkiga händelserna. Roms Kejsare, inte Gud låg bakom skattskrivningen, men Gud använde den till något Gott.

2. v 5-6

Jesus har Gud som far men en ung kvinna från en av landets avkrokar som mor

Poängen med jungfrufödseln är att Den Helige Ande var far men vilken betydelse fick detta för Maria i hennes verklighet. Det måste ha varit lite av en skandal att hon var gravid. Josef skulle ha kunnat lämna henne utan problem men väljer att stanna kvar. Jesus föds dock av en mor som omgivningen antagligen såg som aningen promiskuös. Var finner vi Kristus idag? Kanske kan detta ge oss lite perspektiv på våra domar över andra människor. Saker och ting är sällan så som vi tror dem vara utifrån. Den där jobbiga killen i skolan kan nog ha det ganska taskigt hemma, A-lagaren på bänken

som har en livstragedi bakom sig. Mitt i dessa liv finns också Jesus. Han valde inte att födas genom en himmelsk manifestation eller av en profetissa eller drottning. En ung, enkel och säkert ängslig tonåring blev mor till Gud själv. En kvinna som av samhället sågs som misslyckad och oren.

3. v 7

Ordet blev kött men genom en vanlig fysisk födelse i ett stall

När Jesus återvänder hem till Gud gör han det utan att dö. Han far helt enkelt upp till himlen. Men när han kommer så kommer genom en vanlig mänsklig födsel. Nu vet inte jag så mycket om sådana, har bara varit med om en och från den minns jag, som tur är, ingenting. Men helt idyllisk har jag förstått att den inte är. Det gör ont och vatten och blod blandas med svett. Det finns dock en koppling mellan hans födelse och begravning. Precis som hans grav var en grotta i berget så var antagligen stallet det. Vad kan då detta lära oss? Kanske kan det få oss att fundera över hur vi tänker oss att Jesus möter oss. Oftast är det nog inom kyrkans väggar, kanske vid någon stor konferens, som vi tänker oss att Gud möter oss. Men han är inte så religiös av sig. Jesus krånglar inte till det. Precis som han kom till oss genom en vanlig födsel i ett alldeles vanligt stall möter han oss mitt i våran vardag. Guds närvaro är ibland påtaglig i naturens under men framförallt vill jag påminna oss om att Gud möter oss genom andra människor. ”Jag var hungrig och ni gav mig att äta, jag var törstig och ni gav mig att dricka, jag var naken och ni gav mig kläder, jag var sjuk och ni såg till mig, jag satt i fängelse och ni besökte mig.” (Matt 25:35-36). Låt oss inte krångla till saker och ting utan som Jesus leva mitt i världen för att där såväl vittna om som möta Gud.

4. v 8-20

En Änglahär proklamerar att Messias fötts men gör det för fattiga herdar

Herdejobbet var endast för de fattigaste. Skitiga långt från staden behövde de nog inte tvätta sig särskilt ofta. Man vet ju vilken höjning av toleransnivån det bli när bara grabbar hänger med varandra. Då är diverse odörer helt okej. Rituellt sett så var dessa män också orena, de skulle behöva genomgå ordentliga reningsprocesser för att få ens nalkas templet. Dessa män blir uppsökta av en Änglahär. Ursäkta men nu har vi väl kommit fel. Det är som om Zlatan skulle glida in på grusträningen för Redväg och säga att han tänkt lira med dem i år. Änglarna kunde väl åtminstone sjungigt för Jesusbarnet, kanske lugnat Josef lite under födseln. Istället dyker de upp utanför staden bland dessa män som kanske satt och pratade om den förhatliga skatteskrivningen. Dessa fick bli de första vittnena, och alla som hörde vad de sa häpnade. Glädjebudskapet, evangelium betyder ju det, är riktat till oss alla. Inte bara Guds eget folk utan även vi icke-judar. Herdarna är både vi som enligt GT:s stränga bud egentligen är för orena för att nalkas herren, men också de som vi idag i vårt samhälle ser för orena för våra sammankomster.

5. v 20

”Alldeles som det blivit sagt till dem.” Matteus var noggrann med att Jesus uppfyllde profetiorna. Konstaterandet gäller också för de judar som skulle läsa evangeliet. Det skedde alldeles som profeterna hade sagt. Men det är också en hjälp för oss. Att inse att det verkligen har hänt. Att Jesus inte bara är en upphöjd och förhårligad furste som lever i evighet. Utan att han verkligen föddes till denna jord. Paulus talar ju att om Jesus inte uppstått så vore vi de mest ömkansvärda. Men försoningsdöden och uppståndelsen är egentligen underordnade detta faktum att Gud föddes till Jorden. Det riktigt stora frälsningsbudskapet börjar här. Det är också här kristendomen skiljer ut sig. Att Gud

skulle bli människa är för många religioner helt otänkbart, men det är själva grunden i vår tro. Gud vandrade åter på jorden. Något han inte gjort sedan syndafallet. Där kan vi läsa hur han kom gående i den svala kvällsvinden och ropade efter Adam. En Adam som hade gömt sig för att han och Eva hade vänt sina blickar från Gud och hans skapelse till sig själva och funnit sig vara nakna. Det som borde varit sista gången återupprepades åter i och med Jesus. Låt oss inte underskatta Guds människoblivande.

I Jesus blev Gud människa och inledde en återförening mellan människa och Gud. Och han gjorde det i enlighet med sina tidigare verk. Både som uppfyllelse av GT:s profetior och i en återklang av paradiset tillstånd. Men han kom också med det oväntade. Han vände sig inte till det framgångsrika, kungamakten eller den religiösa eliten. Och så är det också i dag. Jesus idag vänder sig till oss alla, oavsett vår status eller förtjänst. Han vänder sig till vår tids herdor, marior och söker upp vår tids stall. Gud föddes till en värld som inte tog emot honom. Han krävde ingen trosbekännelse eller fromma gärningar. Precis som Guds skapelse rör detta alla människor. Det lilla Jesusbarnet kan aldrig bli endast vårt barn, de bekännande kristnas, han är hela världens. Herdarna kom för att se barnet, inte utifrån sina egna förtjänster utan utifrån Jesus. Det är han, det lilla barnet som ger oss allt, som gör oss värdiga. Redan här uppstår den spricka i förhänget som vid hans död skulle få förlåten som skilde det heliga från det allra heligaste att brista. Låt oss minnas detta och låta det bli en påminnelse så att inte vi i vår tid bygger upp våra egna skiljeväggar som stänger ute de människor som vi inte tycker är tillräckligt heliga för att komma in i vår gemenskap. Vi får aldrig glömma att det är genom Jesus vi har beretts möjligheten att nalkas Gud i det allra heligaste. Och framförallt låt oss inte glömma att Jesus föddes mitt bland människornas vardag, han kom inte till jorden vid någon fin religiös högtid i något heligt tempel. Nej han föddes mitt bland människornas trasiga verklighet. Likaså måste vi låta evangeliet åter och åter födas mitt i denna verklighet och utformas så att det kan förstås av dem som lever där. Vi bär på detta sätt alla ett Jesusbarn inom oss i form av evangeliet. Låt oss söka efter ett stall att föda det på och inte endast ett religiöst BB i form av söndagens Gudstjänster.